

Nyhetsbrev från Advokatfirman Lindahl – december 2017

Styrelsens ansvar för hållbarhetsrapporten

I slutet av 2016 trädde nya regler i kraft som innebär att större företag ska rapportera om sitt hållbarhetsarbete. Hållbarhetsupplysningar ska lämnas i en hållbarhetsrapport som ska offentliggöras senast i samband med årsredovisningen. De nya reglerna, som huvudsakligen återfinns i årsredovisningslagen (och i motsvarande lagar för kreditinstitut, värdepappersbolag, försäkringsföretag med flera), ska tillämpas från och med det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2016. Det innebär att de större företag som har kalenderår som räkenskapsår ska offentliggöra en hållbarhetsrapport under våren 2018.

Den nya lagstiftningen bygger på ett EU-direktiv och avser att öka transparensen och underlätta jämförelsen mellan berörda företag. På så sätt kan risker som är hänförliga till hållbarhetsaspekter analyseras och intressenternas förtroende för företagen öka. Företag har, kanske särskilt beträffande hållbarhetsfrågor, andra viktiga intressenter utöver dess investerare, exempelvis kunder, konsumenter och miljöorganisationer. Intressenternas vilja och förmåga att påverka hur företagets verksamheter bedrivs har ökat och de nya kraven på hållbarhetsredovisning kommer att förstärka denna trend ytterligare.¹

Ansvar för felaktig eller bristande information i en hållbarhetsrapport omfattas av samma ansvarsregler som årsredovisningen, vilket betyder att det är styrelsen som är ytterst ansvarig för såväl rapportens upprättande som dess innehåll. En ekonomisk skada som har orsakats av felaktig eller bristande information i en hållbarhetsrapport kan leda till personligt skadeståndsansvar för en styrelseledamot. Rapporteringskraven medför ett ökat ansvar för styrelsen att säkerställa att företaget har fullgoda rutiner för sitt hållbarhetsarbete. Mot den bakgrunden är det mycket viktigt att arbetet med hållbarhetsrapporten inte betraktas enbart som en kanal för marknadsföring, även om företag som upplevs som hållbara kan få ett ökat förtroende bland sina intressenter.

Vilka företag omfattas?

Omkring 1 600 svenska företag omfattas av kraven att upprätta en hållbarhetsrapport. Rapporteringskraven gäller företag, oavsett associationsform, som under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren har uppfyllt mer än ett av följande villkor:

- Medelantalet anställda har uppgått till mer än 250.
- Balansomslutningen har uppgått till mer än 175 MSEK.
- Nettoomsättningen har uppgått till mer än 350 MSEK.

¹ Det kan i sammanhanget nämnas att nya lagkrav snart kommer att träda i kraft som innebär att fonder (svenska värdepappersfonder samt alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige) ska lämna viss hållbarhetsinformation i fondernas informationsbroschyr och årsberättelse. Reglerna träder i kraft den 1 januari 2018.

Som huvudregel görs bedömningen på företagsnivå men för börsnoterade bolag², kreditinstitut, värdepappers- och försäkringsföretag samt finansiella holdingföretag ska bedömningen ske på koncernnivå. För det fall en koncern omfattas ska moderföretaget upprätta en hållbarhetsrapport som omfattar hela koncernen.

Hållbarhetsrapportens innehåll

Hållbarhetsrapporten ska innehålla den information som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat samt konsekvenserna av verksamheten. Informationen ska åtminstone avse frågor om miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Rapporten ska därutöver ange företagets affärsmodell och vilka policyer som företaget tillämpar i frågorna ovan, inklusive de granskningsförfaranden som har genomförts och resultatet av policyerna. För det fall företaget inte tillämpar en policy för någon av de uppräknade frågorna ska skälen för detta tydligt anges i hållbarhetsrapporten.

Företaget ska även redogöra för de väsentliga risker i företagets verksamhet som rör hållbarhetsfrågor. Det innebär att företaget ska lämna upplysningar om områden som framstår som sannolika att orsaka allvarliga konsekvenser och de där konsekvenser redan har uppstått. Det ska även redogöras för hur riskerna eller konsekvenserna har hanterats. Generellt sett ska redogörelsen omfatta företagets affärsförbindelser, produkter eller tjänster samt centrala resultatindikatorer som är relevanta för företagets verksamhet, men kan variera beroende på verksamhetsområde.

Centrala resultatindikatorer kan vara jämförbar information som exempelvis KPI:er och icke-finansiella hållbarhetsmål som gör det möjligt att utvärdera hållbarhetsarbetet. Det kan bland annat röra sig om målsättningar för utsläpp, avfall och energianvändning eller uppgifter om personalomsättning och arbetsskadefrekvens.

Hur omfattande upplysningar som behöver lämnas ska avgöras med hänsyn till vad som är relevant för det enskilda företaget, och bedömningen ska göras med utgångspunkt i vad som kan antas vara relevant för företagets intressenter. För att kunna bedöma vad företaget ska rapportera bör företaget involvera sina intressenter i arbetet med att definiera väsentlighet ur ett hållbarhetsperspektiv.

Upplysningar om kommande utveckling eller frågor som är under förhandling behöver inte anges i hållbarhetsrapporten om ett offentliggörande skulle skada företagets marknadsposition allvarligt. Sådana upplysningar får emellertid endast utelämnas om det

² Med börsnoterat bolag avses här ett bolag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad. I Sverige finns det två reglerade marknader: Nasdaq Stockholm och NGM Equity.

inte hindrar förståelsen av företagets utveckling, ställning eller resultat eller konsekvenserna av verksamheten.

Hållbarhetsrapporten kan antingen upprättas som en del av årsredovisningen eller som en från årsredovisningen separat handling. Hållbarhetsrapporten ska, oavsett i vilken form den upprättas, offentliggöras senast i samband med årsredovisningen.

Revisorns roll

Ett företags revisor har till uppdrag att granska företagets årsredovisning. För det fall det granskade företaget omfattas av reglerna om hållbarhetsrapportering ska revisorn kontrollera att en hållbarhetsrapport är upprättad. Revisorn är emellertid inte skyldig att granska rapportens innehåll, vilket innebär att revisorn har ett mer begränsat ansvar för hållbarhetsrapporten än för årsredovisningen.

Ett företag kan låta en oberoende part genomföra en granskning av hållbarhetsrapporten. Till exempel kan företagets revisor genomföra en så kallad översiktlig granskning av hållbarhetsrapportens innehåll. En sådan granskning är dock inte lika omfattande som en revision, varför revisorn inte i samma utsträckning kan hållas ansvarig för fel eller brister i hållbarhetsrapporten som för fel eller brister årsredovisningen. Oavsett vilket ansvar som kan åläggas revisorn i det enskilda fallet kvarstår det yttersta ansvaret för hållbarhetsrapporten hos styrelsen.

Styrelsens ansvar för hållbarhetsrapporten

Reglerna om hållbarhetsrapportering har införts i årsredovisningslagarna och styrelsen ansvarar enligt aktiebolagslagens ansvarsregler för hållbarhetsrapporten.

Enligt aktiebolagslagen är en styrelseledamot ansvarig för skador som i uppdraget har orsakats bolaget genom uppsåt eller oaktsamhet. Detsamma gäller när en tredje man har drabbats av skada genom överträdelse av någon av de bestämmelser som avser att skydda tredje man i bolagsordningen, aktiebolagslagen, tillämplig årsredovisningslag, lagen om handel med finansiella instrument eller prospektförordningen.

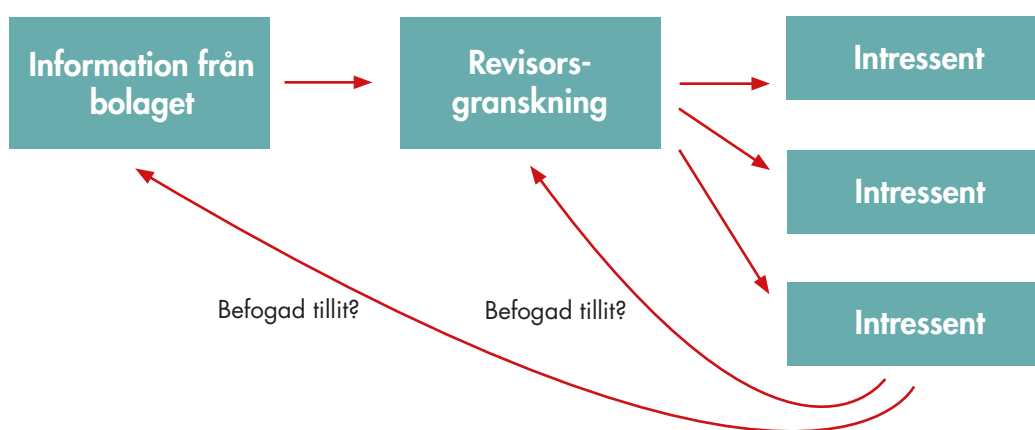
För att en styrelseledamot ska kunna hållas ansvarig gentemot en tredje man, exempelvis en investerare eller kreditgivare, krävs det att styrelseledamoten uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat skadan genom handlande eller underlåtenhet. Därutöver ska en skada kunna påvisas. Skadan kan till exempel bestå i en ekonomisk förlust för en aktieägare vars aktieinnehav har minskat i värde. Skadan ska ha orsakats inom ramen för styrelseledamotens uppdrag och vara en typisk följd av handlingen eller underlåtenheten (så kallad adekvat kausalitet). Slutligen ska skadan ha orsakats genom en överträdelse av aktiebolagslagen, tillämplig årsredovisningslag, bolagsordningen eller vissa bestämmelser i lagen om handel med finansiella instrument eller prospektförordningen.

Varje fel eller brist kan inte ligga till grund för en styrelseledamots ansvar mot tredje man. För att ett företags intressenter ska kunna tillerkännas skadestånd krävs att hållbarhetsrapporten innehåller fel eller brister i sådan omfattning att den inte uppfyller de lagstadgade kraven i årsredovisningslagen. Hållbarhetsrapporten uppfyller inte lagkraven om den inte innehåller hållbarhetsupplysningar i den mån det behövs för att förstå företagets utveckling, ställning och resultat samt konsekvenserna av verksamheten. Det kan till exempel röra sig om att uppgifter är felaktiga eller att information som borde ha behandlats i hållbarhetsrapporten har utelämnats.

För ansvar krävs att hållbarhetsrapporten har varit missvisande till den grad att en intressent skulle ha fattat ett annat beslut om den hade varit korrekt.

För ansvar krävs att hållbarhetsrapporten har varit missvisande till den grad att en intressent skulle ha fattat ett annat beslut om den hade varit korrekt. De felaktiga upplysningarna ska således inte endast vara av sådan begränsad betydelse att de typiskt sett inte är relevanta för affärsbeslutet. Affärsbeslutet ska även vara fattat med så kallad befogad tillit till hållbarhetsrapportens riktighet. Som ett allmänt riktmärke kan befogad tillit anses föreligga när en handling typiskt sett utgör en väsentlig del av beslutsunderlaget till ett sådant affärsbeslut, exempelvis om hållbarhetsrapporten har varit del av underlaget för ett investerings- eller kreditgivningsbeslut.

Fel eller brister i hållbarhetsrapporten kan, utöver de ovan nämnda skadestandsreglerna även leda till ansvar enligt brottsbalken. Beroende på felets eller bristens art kan det ligga till grund för straffrättsligt ansvar, bland annat för brottet svindleri.

Bilden illustrerar hur en situation avseende ansvar för fel eller brister i en hållbarhetsrapport kan se ut. Styrelsen kan hållas ansvarig för felaktig eller bristfällig information som en intressent har förlitat sig på. En revisor kan hållas ansvarig vid felaktigt intygande om att en hållbarhetsrapport har upprättats och, om rapporten har varit föremål för en översiktlig granskning, för fel och brister som typiskt sett borde ha upptäckts i granskningen av hållbarhetsrapporten.

Rättspraxis om ansvar för hållbarhetsupplysningar

Eftersom kravet på hållbarhetsrapportering är nytt i Sverige saknas det svensk rättspraxis avseende ledningspersoners ansvar för innehållet i hållbarhetsrapporten. Frågan om ansvar för hållbarhetsupplysningar har däremot varit föremål för rättslig prövning i bland annat USA. Två amerikanska rättsfall belyser hur skillnaden i formuleringar kan påverka vilken grad av tillit som en intressent har anledning att fästa till hållbarhetsupplysningar.

Det första målet rör petroleumbolaget BP vars oljeplattform Deepwater Horizon i april 2010 drabbades av en explosion och som sedermera förläste. Olyckan krävde elva liv och orsakade mycket omfattande miljöskador med ett oljeläckage om nästan fem miljoner fat råolja, vilket gör katastrofen till det största oavsiktliga marina oljeutsläppet någonsin. Efter miljökatastrofen följde rättsprocesser om bland annat miljöbrott, ersättning till staten och fastighetsägare för saneringskostnader men även om ersättning till aktieägare för ekonomisk skada till följd av BP:s fallande aktiekurs.

En tid före olyckan hade BP lämnat uppreparande uttalanden om vikten av sitt hållbarhetsarbete som hade intensifierats med anledning av tidigare olyckor. BP hade även rapporterat om framgångar i företagets säkerhetsarbete, vilket bland annat bestod i genomförandet av en åtgärdsplan.

BP:s uttalanden om att företaget hade genomfört delar av en åtgärdsplan var tillräckligt specifika för att det skulle vara möjligt att avgöra riktigheten i dessa påståenden. För att undvika skadeståndsansvar hade BP därför att visa stöd för att åtgärderna faktiskt hade genomförts.

Efter katastrofen föll BP:s aktiekurs kraftigt och investerare väckte talan med grund i de ovan nämnda uttalandena.³ Den amerikanska domstolen framförde att generella uttalanden om ett företags engagemang för exempelvis säkerhet inte kan ligga till grund för skadeståndsansvar. Däremot kan påståenden som är tillräckligt specifika för att möjliggöra en bedömning av dess riktighet vara skadeståndsgrundande under förutsättning att påståendena är felaktiga eller vilseledande. BP:s uttalanden om att företaget hade genomfört delar av en åtgärdsplan ansågs vara tillräckligt specifika för att det skulle vara möjligt att avgöra riktigheten i dessa påståenden. För att undvika skadeståndsansvar hade BP därför att visa stöd för att åtgärderna faktiskt hade genomförts.

I ett annat mål uttalade en amerikansk domstol vad som typiskt sett inte utgör tillräckligt specifika upplysningar. Som en del i sitt hållbarhetsarbete hade it-företaget Hewlett-Packard (HP) upprättat en uppförandekod med fokus på etiska frågor. HP hade samtidigt uttalat att

³ För den fullständiga domen, se *BP P.L.C. Securities Litigation*, MDL No. 10-md-2185. Civil Action No. 4:10-md-2185, United States District Court, S.D. Texas, Houston Division, 13 februari 2012. Se även *BP P.L.C. Securities Litigation Avalon Holdings, Inc., et al. v. BP P.L.C., et al*, MDL No. 10-md-2185, Civ. Act. No. 4:12-cv-3715, United States District Court, S.D. Texas, Houston Division, 30 september 2014.

företaget har en hög etisk standard och avsåg att bli ett företag känt för sitt etiska ledarskap. En tid senare väcktes anklagelser mot företagets dåvarande vd för sexuella trakasserier och ingivande av felaktiga kostnadsräkningar. HP:s offentliggörande av uppgifterna resulterade i att företagets aktiekurs föll med 8,2 procent. Ett antal investerare stämde HP och menade att vd:n hade agerat i strid med företagets uppförandekod och uttalanden om etisk standard.⁴ Investerarna menade att de hade rätt till ersättning för den skada som de hade drabbats av till följd av att företagets aktiekurs hade fallit, eftersom vd:n inte hade efterlevt företagets uppförandekod. Domstolen konstaterade att en uppförandekod till sin natur är mer av målsättande karaktär än en specifik uppgift om till exempel en genomförd åtgärd, vilket innebär att den inte kan verifieras på samma sätt. Varje brott mot en uppförandekod ska inte ensamt kunna leda till skadeståndsansvar, eftersom det skulle kunna leda till den oönskade effekten att företag räds att upprätta uppförandekoder.

Det bör visserligen noteras att det råder ett hårdare processklimat i USA och att det i Sverige inte är möjligt att utkräva skadestånd från *företag* för missvisande hållbarhetsupplysningar. Vi ser dock allt fler processer mot styrelseledamöter i Sverige, och det är som nämnts ovan möjligt att hålla styrelsen ansvarig för innehållet i en hållbarhetsrapport. De två amerikanska rättsfallen visar därför på vikten av att företagen noga överväger vilka formuleringar som används i hållbarhetsrapporten och säkerställer att det finns stöd för vad som påstås. Det är även viktigt att säkerställa att hållbarhetsrapporten innehåller alla de hållbarhetsupplysningar som krävs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat samt konsekvenserna av verksamheten.

Med det sagt ska risken att bli stämnd och skadeståndsskyldig för brister i hållbarhetsrapporten inte överdrivas. Både felet eller bristen och den efterföljande skadan behöver vara av substans för att en skadelidande ska ha möjlighet att vinna framgång med en ansvarstalan. Nämnade skillnader till trots kan vi med målen och de svenska ansvarsreglerna i bakhuvudet dra viktiga lärdomar för de svenska företagens hållbarhetsrapportering.

Forts...

⁴ För den fullständiga domen, se *Retail Wholesale & Department Store Union Local 338 Retirement Fund v. Hewlett-Packard Co. and Mark A. Hurd*, United States Court of Appeals for the Ninth Circuit, No. 14-16433, D.C. No. 3:12-cv-04115-JST, 19 januari 2017.

ATT TÄNKA PÅ VID UPPRÄTTANDET AV HÅLLBARHETSRAPPORTEN

Var noga med formuleringar. Det är en fin skiljelinje mellan å ena sidan framåtriktade uttalanden såsom prognoser om framtida resultat, rena värdeomdömen och målsättningar och å andra sidan faktiska, verifierbara uppgifter såsom information om genomförda åtgärder. Det är därför viktigt att noga överväga vilken information som ges i hållbarhetsrapporten och hur informationen presenteras.

Uteslut inte. Även om vissa riskfaktorer kan se mindre bra ut för företaget ska de inte uteslutas på grund av den negativa inverkan de kan ha på företagets anseende. Att utesluta information kan lika väl som felaktig information ligga till grund för ansvar. Tänk på att rapporten måste ge en rättvisande bild av företaget och de risker som är förenade med företagets specifika verksamhet.

Ha stöd för era påståenden. Om ett uttalande avser något mätbart som objektivt kan vara korrekt eller felaktigt måste uttalandet vara underbyggt. Påstå exempelvis inte att en åtgärd har varit framgångsrik om det inte finns konkreta stöd för det. Lova inte för mycket och överdriv inte resultatet av genomförda åtgärder eller policyer. Ett tips är att behandla informationen i hållbarhetsrapporten som om det vore årsredovisningen.

ADVOKATFIRMAN LINDAHL

Lindahl är en av Sveriges största affärsjuridiska advokatbyråer, med omfattande internationell kapacitet. Byrån erbjuder såväl affärsjuridisk bredd som en rad specialistkompetenser. Lindahl har omkring 400 medarbetare, varav drygt två tredjedelar är jurister, vid kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Örebro och Helsingborg.

Detta nyhetsbrev tillhandahålls av Lindahl och riktar sig till företag och andra som är intresserade av affärsjuridik. Citera oss gärna, men ange källan. Informationen som publiceras i nyhetsbrevet är endast avsedd som allmän information och ersätter inte rådgivning i det enskilda fallet.